

# Hatvan város jegyzője

Cím: 3000 Hatvan, Kossuth tér 2.

Telefon: 37/542-326 Fax: 37/345-455 E-mail: jegyzo@hatvan.hu

Az előterjesztés elkészítésében közreműködött: Kovács Imréné osztályvezető, Kozák Erika gyámhivatal vezető,  
Zsitvay Katalin intézményvezető és Soósné Kuti Henrietta ügyintéző

/2011.

## Beszámoló

az önkormányzat 2010. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

### **Tisztelt Képviselő-testület!**

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig –a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú mellékletében meghatározott tartalommal – a települési önkormányzat jegyzője átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a Heves Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának, mely a kézhezvételtől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé. A települési önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a Heves Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának javaslatait, és állásfoglalásáról, illetve ennek kapcsán tett intézkedéseiről tájékoztatást ad.

A beszámolókból bemutatásra kerülnek:

- az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatait előíró jogszabályok bemutatása;
- a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátását biztosító rendszer,
- a település demográfiai mutatói,
- a pénzügyi és természetbeni ellátások,
- a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül a gyermekjóléti szolgáltatás, a bölcsőde,
- a jegyzői hatáskörbe tett gyámhatósági intézkedések,

- Hatvan Város Gyámhivatala hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatok,
- a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai,
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok,
- a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés.

### Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatait előíró jogszabályok

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény kimondja:

- „67. § (1) A Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családja, az állam és a társadalom részéről arra a védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges.
- (2) A szülőket megilleti az a jog, hogy a gyermeküknek adandó nevelést megválasszák.
- (3) A családok és az ifjúság helyzetével és védelmével kapcsolatos állami feladatokat külön rendelkezések tartalmazzák.”

A külön rendelkezéseket az alábbi jogszabályok tartalmazzák:

1. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényben került meghatározásra:
 

„8. § (1) A települési önkormányzat feladata (...) az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás (...).

(4) A települési önkormányzat köteles gondoskodni az egészséges ivóvízellátásról, az óvodai nevelésről, az általános iskolai oktatásról és nevelésről, az egészségügyi és a szociális alapellátásról,”
2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint (...) a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének

megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

### A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátását biztosító rendszer

A kötelező tartalmi követelmények több ellátórendszert ölelnek fel, mely a gyakorlati munka során a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásában fokozatosságot jelentenek. Az első lépcső a kötelező jelzőrendszerek: védőnő, házi gyermekorvos, házi orvos, bölcsőde, óvoda, iskola. Ezt követik a segítők: családsegítő, gyermekjóléti, nevelési tanácsadó. Végül a hatóságok: jegyzői gyámhatósági intézkedések, szabálysértési intézkedések, rendőrhatalósági intézkedések, gyámhivatali intézkedések.



Az 1. melléklet Hatvan Város Jegyzőjének gyámhatósági munkáját, a 2. melléklet a Szivárvány Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Intézmény gyermekjóléti szolgáltatás és gyermekek napközbeni ellátás munkáját, a 3. melléklet a Városi Gyámhivatal 2010. évi munkájáról szóló beszámolót tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az Önkormányzat 2010. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról készült előterjesztést szíveskedjék megvitatni, és a következő határozati javaslatot elfogadni.

**Határozati javaslat:**

Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja az önkormányzat 2010. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolót, mely jelen határozat mellékletét képezi.

Határidő: 2010. május 31.

Felelős: Hatvan város jegyzője a Hatósági Iroda útján

H a t v a n, 2011. április 19.

dr. Szikszai Márta  
jegyző

## **B e s z á m o l ó**

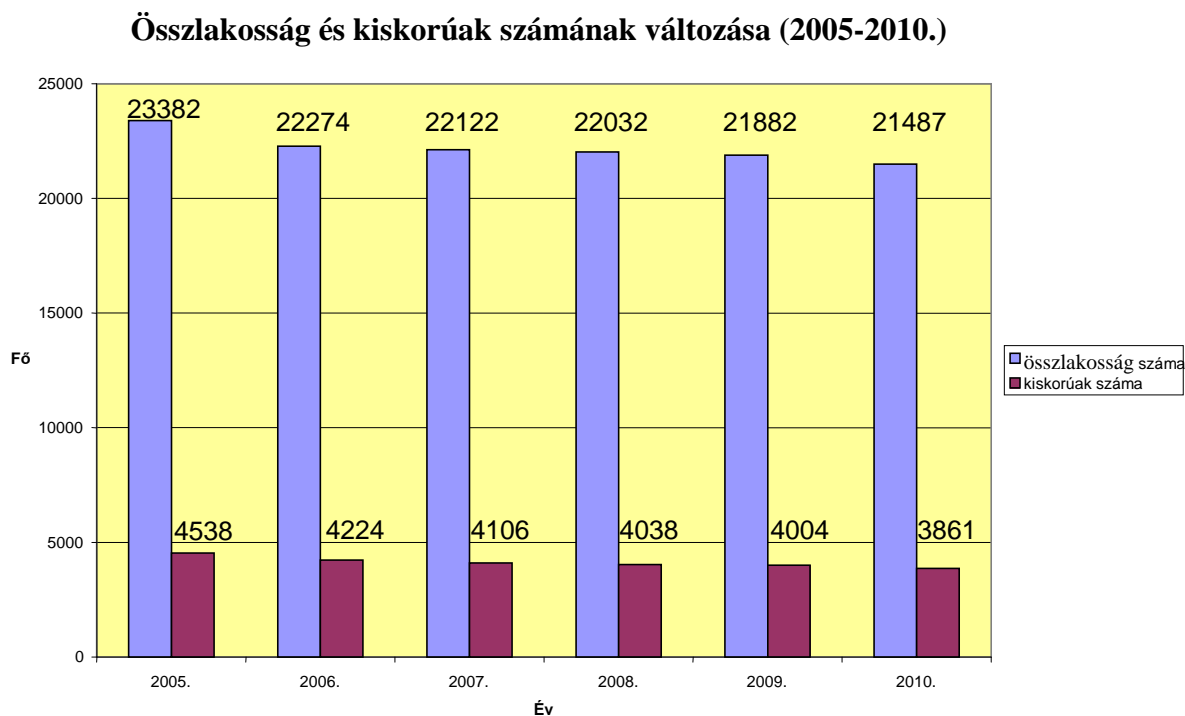
az önkormányzat 2010. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Hatvan Város Önkormányzatának 2010. január 1. és 2010. december 31. napja közötti időszakban végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenysége a hatályos jogszabályok szerint.

### **1. A település demográfiai mutatói különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira**

Hatvan város állandó lakosainak száma 2010. december 31-i legyűjtés alapján 21487 (2009-ben 21882 fő), ebből 0-18 éves korosztály közötti kiskorúak száma 3861 fő.

A népesség adatai az elmúlt években az alábbiak szerint változtak:



## **2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása**

Az Önkormányzat a kötelező feladatain túlmenően önként vállalt feladatként:

- a. teljes összegű tankönyvtámogatást biztosít  
2010. évben: 1661 gyermeknek 22.772 eFt összegben;
- b. úszásoktatást biztosít  
óvodai nagycsoportosok, általános iskolások számára 2010. évben 57.798 eFt összegben;
- c. a felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók részére a Bursa-Hungarica ösztöndíj rendszeren keresztül nyújt támogatást, 2010. évben 38 hallgatónak 1.608 eFt összegben;
- d. helyi rendelet alapján Hatvan városban lakó újszülöttek részére életkezdesi támogatást biztosít  
2010. évben 127 gyermeknek 5.080 eFt;
- e. nyári gyermekétkeztetést biztosított  
2010. évben 64 gyermek állami támogatás: 1.277 eFt.

### **Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása**

#### **2.1. Pénzbeli ellátások**

##### **2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a gyermekeket kedvezmények igénybe vételére jogosítja, pl. 2010. évben bölcsődés és óvodás gyermekek, valamint az általános iskola 1-7. osztályos tanulói az étkezést térítésmentesen vehetik igénybe, évente két alkalommal pénzbeli támogatásra jogosultak. A kedvezményt abban az esetben lehet megállapítani, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át, gyermeket egyedül nevelő szülő, tartósan beteg gyermek, illetve nagykorú gyermek esetében a 140 %-át, feltéve, hogy a család a vonatkozó jogszabályban meghatározott vagyonnal nem rendelkezik. Az öregségi nyugdíj legkisebb összege 2010. évben 28.500,- Ft, így az értékhatar 37.050,- Ft/fő, illetve 39.900,- Ft/fő volt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma

2009. év	2010. év
798 fő	706 fő

Ez a csökkenés arra vezethető vissza, hogy a 2010. évben az öregségi nyugdíj legkisebb összege 2009. évhez képest nem változott, viszont a családok egy főre jutó jövedelme annyival emelkedett, hogy a kedvezmény megállapítását már nem kérhették.

Az elmúlt évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre benyújtott kérelmek vonatkozásában 3 esetben került sor elutasításra, mivel a kérelmek a törvény előírásainak nem feleltek meg.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 9.657 eFt kiadást jelentett a 2010. évben, mely a központi költségvetésből visszaigénylésre került.

### **2.1.2. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás**

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint. Havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a, 2010-ben 6.270,- Ft

Ilyen támogatás megállapítása iránt kérelem nem érkezett.

### **2.1.3. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás**

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás szabályait a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 12/2008. (II. 29.) önkormányzati rendelet tartalmazza. E rendelet értelmében támogatást abban az esetben lehet megállapítani, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, gyermekét egyedül nevelő szülő, illetve 3 vagy több gyermeket nevelő család esetében a 120 %-ot, nyugellátásban részesülő szülő esetében a 110 %-ot. A 2010. évben támogatásban 632 gyermek részesült, e célra felhasznált összeg 4.130 eFt volt.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapításra benyújtott kérelmek közül 5 esetben került sor elutasításra, mivel a kérelmek a törvényi előírásnak nem feleltek meg.

### **2.1.4. Gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése**

A gyermektartásdíj állam általi megelőlegezésére a gyámhivatal a tartásdíj fizetésére kötelezett vagyonára irányuló eredménytelen végrehajtást követően tud sort keríteni.

2010-ben 29 esetben került sor az állam általi gyermektartásdíj megelőlegezésére. Ismételten megelőlegezésre került a tartásdíj összege (3+3 év) 11 esetben. 2010-ben 2.411eFt került kifizetésre.

### **2.1.5. Otthonteremtési támogatás**

A gyámhivatal a jogosult fiatal felnőttnek otthonteremtési támogatást állapít meg. Az otthonteremtési támogatás célja, hogy az átmeneti nevelésből kikerült fiatal felnőttek lakáshoz jutását, tartós lakhatásának megoldását elősegítse. A támogatás mértéke a nevelésben eltöltött évekhez és az igénylő vagyoni helyzetéhez igazodik. Ilyen kérelmet 1 fiatal felnőtt nyújtott be 2010-ben, részére 1.710e Ft került kifizetésre.

### **2.1.6. Óvodáztatási támogatás**

2008. július 1-től új jogintézmény került kialakításra és beépítésre a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvénybe óvodáztatási támogatás elnevezéssel.

A települési önkormányzat jegyzője annak a halmozottan hátrányos helyzetű szülőnek, aki gyermeke jogán gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról pénzbeli támogatást folyósít.

Hátrányos helyzet: a szülő(k)nek önkéntes nyilatkozata arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

A pénzbeli támogatás összege: 2010. évben gyermekenként első alkalommal 20.000,- Ft, ezt követően esetenként és gyermekenként 10.000,- Ft. 2010-ben 45 gyermek után került 20.000,- Ft (összesen: 630eFt), második alkalommal 10 gyermek után került 10.000,- Ft (összesen: 100eFt) kifizetésre.

**A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, a megelőlegezett gyermektartásdíjat, az otthonteremtési támogatást és az óvodáztatási támogatást a központi költségvetés terhére folyósította az önkormányzat.**

### **2.2. Természetbeni ellátások**

#### **2.2.1. Közgyógyellátás**

292 fő kiskorú gyermek rendelkezik alanyi jogon érvényes közgyógyellátási igazolvánnyal, aki után szülője, más törvényes képviselője, eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagy a kiskorú gyermek a szakellátás keretén belül van elhelyezve (pl. átmeneti nevelt, tartós nevelt).

### **2.3. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok**

A gyermekétkeztetésről Hatvan Város Önkormányzata a gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezmények útján gondoskodott. Az önkormányzat fenntartásában működő bölcsőde saját konyhával, vásárolt élelmiszerrel biztosítja a gyermekek étkeztetését. Az önkormányzat fenntartásában működő óvodák, általános iskolák és középiskolák a Hatvani Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Zrt. Közétkeztetési Divíziója által működtetett konyha által elkészített ételt kiszállítással – helyszínen melegítő konyhas rendszerrel - biztosítja a gyermekek étkeztetését.

**A gyermekétkezésben résztvevő gyermekek és tanulók – a középiskolai létszámban a 18 éven felüli fiatal felnőttek is vannak - a 2010. év normatív elszámolása alapján az alábbiak szerint alakult**



Étkező gyermekek száma				
Bölcsőde	Óvoda	Általános iskola	Középiskola	Összesen
88	676	737	41	1542

Étkezés típusa	Bölcsőde	Óvoda	Általános iskola	Középiskola	Összesen
Teljes térítést fizet	75	486	218	29	<b>808</b>
50%-os kedvezményben részesül	4	77	182	12	<b>275</b>
100%-os kedvezményben részesül	9	113	337	-	<b>459</b>
<b>Mindösszesen</b>	<b>88</b>	<b>676</b>	<b>737</b>	<b>41</b>	<b>1542</b>

A kollégiumi férőhelyek száma 100, az ellátást igénybevevők száma: 31 fő. A kollégiumi ellátást igénybe vevők száma 31 fő, akik étkezésben is részesülnek.

Hatvan város területén működik még a Lesznai Anna Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Szakiskola is, mely intézmény fenntartója a Heves Megyei Önkormányzat. Az intézményben 89 gyermek étkezik, ebből 50%-os kedvezményben részesül 47 fő, 100%-os kedvezményben részesül 42 fő.

Hatvan város területén működik – de a fenntartó nem Hatvan Város Önkormányzata - középiskolai intézményként a Grassalkovich Antal Gyakorlatközpontú Szakiskola és Szakközépiskola, valamint a Gróf Batthány Lajos Alapítványi Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola, mely iskolákban gyermekétkeztetés igénybevitelére nincs lehetőség.

Hatvan városban működő közoktatási intézmények gyermekétkeztetését nemcsak hatvani gyermekek, tanulók, hanem a környező településekről bejáró gyermekek, tanulók is igénybe veszik. A fenti adatokban tehát az intézményekben étkezést igénybe vevő gyermekek létszáma található.

### Szociális nyári gyermekétkeztetés

Hatvan Város Önkormányzata az elmúlt évben is vállalta, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek nyári étkeztetéséről gondoskodik.

2010. július 16-tól 54 napig 64 gyermek részesült szociális nyári gyermekétkeztetésben. Az állami támogatás 1.276.870 Ft volt, az étkezés tényleges kiadása 1.794.000,- Ft a különbözetet az önkormányzat költségvetésében biztosította. Az igények felmérését a hatvani Szívárvány Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Intézmény Módszertani Gyermekjóléti Szolgálat, az étkezés zavartalan lebonyolítását a Hatvani Városgazdálkodási Nonprofit

Közhasznú Zrt. Közétkeztetési Divíziója végezte. A szülők a gyermekek ebédadagjait az Újhatvani Óvoda és Általános Iskola Székhely intézményének konyháján, a Kodály Zoltán Tagiskola konyháján, valamint az 5. számú Tagiskola konyháján vehették át.

### **3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása**

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat részletesen a Gyvt., továbbá a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szabályozza.

A városban a gyermekjóléti alapellátásoknak megfelelő intézményrendszer a jogszabályoknak megfelelően épül fel.

- Gyermekjóléti szolgáltatás
- Gyermekek napközbeni ellátása
  - Bölcsőde
  - Óvoda
  - Iskolai napközi otthon
- Gyermekek átmeneti gondozása
  - Helyettes szülői hálózat
  - Gyermekek átmeneti otthona – Egri Kistérségi Többcélú Társulással kötött szerződés egy gyermek részére

2010-ben a gyermekek átmeneti gondozásába (helyettes szülőhöz kihelyezés vagy gyermekek átmeneti otthonában helyezés) egy gyermeket sem kellett elhelyezni.

A fenti feladatok ellátásának szervezése az alábbi formában történik:

#### **Szivárvány Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Intézmény**

- Bölcsődei ellátás
- Gyermekjóléti szolgáltatás
- Helyettes szülői hálózat

#### **Óhatvani Óvoda és Általános Iskola, Újhatvani Óvoda és Általános Iskola**

- Óvoda
- Iskolai napközi otthon

A gyermekjóléti feladatok közül a gyermekek napközbeni ellátásában a nevelési, oktatási intézmények is közreműködnek (óvodai, iskolai napközi otthoni ellátás), melynek működését alapvetően a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szabályozza. Az itt folytatott gyermekjóléti tevékenység szervesen kapcsolódik a közoktatási feladatokhoz. Az óvodák, iskolák vezetőivel és gyermekvédelmi felelőseivel kialakult és jól működik a jelzőrendszer. A gyermekjóléti szolgáltatnak valamint a jegyzői gyámhatóságnak adott esetekben jelzéssel élnek.

**A bölcsődei ellátás, a gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekek átmeneti gondozása helyettes szülői hálózat** terén végzett gyermekjóléti tevékenységet a hatvani Szivárvány

Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Intézmény beszámolóját az 2. melléklet tartalmazza.

#### **4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések**

A Gyvt. a gyermekek védelmét, a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenységként definiálja. A gyermekek védelmét a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodás keretébe tartozó alapellátásokon túl a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A jegyzői hatáskörű gyámhatóság a gyermekvédelmi rendszeren belül a gyermek családban tartása érdekében elsősorban preventív jellegű hatósági tevékenységet végez.

A Gyvt. szerint „A veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.” A veszélyeztetett gyermekek számára családi életük tartós, működési zavaraihoz adódóan – érdekükben – gyakran hatósági intézkedés szükséges, mert a testi, az értelmi, az érzelmi vagy az erkölcsi fejlődésük nem biztosított.

A Gyvt. a veszélyhelyzet elhárításának érdekében a következő intézkedésekre ad lehetőséget:

- alapellátás,
- védelembe vétel,
- védelembe vétel mellett a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása,
- védelembe vétel mellett az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése.

2010. évben nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 149 fő, mely az előző évhez képest 9 fővel növekedett.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a védelembe vétel,
- a családbafogadás (gyámhivatali hatáskör),
- az ideiglenes hatályú elhelyezés (jegyzői, gyámhivatali hatáskör, vagy a törvényben meghatározott egyéb szervek),
- az átmeneti nevelésbe vétel (gyámhivatali hatáskör),
- a tartós nevelésbe vétel (gyámhivatali hatáskör),
- a nevelési felügyelet elrendelése (gyámhivatali hatáskör),
- az utógondozás elrendelése (gyámhivatali hatáskör),
- az utógondozói ellátás elrendelése (gyámhivatali hatáskör).

A gyámhatóságon iktatott ügyiratok száma 2010. évben összesen 1621 volt, melyekből a közvetlenül megtámadható döntések száma: 76 határozat és 31 végzés. A döntések ellen egy esetben nyújtottak be fellebbezést, a felettes szerv az elsőfokú döntést helybenhagyta.

#### 4.1. Védelembe vétel

A védelembe vétel olyan hatósági beavatkozás, amely elsősorban a prevenciót, a gyermek családban tartását szolgálja. Az alapellátás és a védelembe vétel közötti különbség, hogy a védelembe vétel hatósági eljárás, amelynek keretében a szülő, illetve a gyermek kötelezhető a veszélyeztetettségi okokat kiváltó tényezők (pl.: magatartási problémák, alkoholizmus, nem megfelelő gondozási tevékenység, szülői egészségi, higiéniai elhanyagolás stb.) megváltoztatására, a helyes magatartás, viselkedés kikényszerítésére.

2010. évben 28 gyermek esetében került sor a védelembe vételére a következő okok miatt:

a gyermekek oldalán megnyilvánuló magatartási probléma:

- iskolai mulasztás (1 esetben jogerősen fel lett függesztve az iskoláztatási támogatás, 8 esetben az eljárás folyamatban volt),
- gyermeknek felróható magatartási probléma,
- gyermek- és fiatalkorú által elkövetett bűncselekmény,
- gyermek- és fiatalkorú által elkövetett szabálysértés,
- környezeti okok,

a szülőnek felróható viselkedés miatt:

- családban történő veszekedés,
- alkoholizmus,
- gyermek elhanyagolása,
- tankötelezettség biztosítanak elmulasztása.

2010. december 31-én a nyilvántartott védelembe vett gyermekek száma 34 fő:

- környezeti okok miatt 4 fő, (2009-ben 7),
- szülőnek felróható magatartási ok miatt 10 fő, (2009-ben 9),
- gyermeknek felróható magatartási ok miatt 11 fő, (2009-ben 9),
- gyermek által elkövetett bűncselekmény miatt 9 fő (2009-ben 1).

A családok száma, amelyekben a védelembe vett kiskorúak élnek: 16 (2009-ben 8)

Tárgyévben nyilvántartásba vett, védelembe vett kiskorúak száma: 28 (2009-ben 14)

- Gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján védelembe vett kiskorúak száma: 12,
- Más szerv jelzése alapján védelembe vett kiskorúak száma: 16.

Kiskorúak száma, akiknek védelembe vétele a tárgyévben megszűnt: 14 (2009-ben 8)

- Nagykorúvá válás miatt: 4,
- A gyermek családban történő nevelkedése védelembe vétel nélkül is biztosítható: 5,
- Ideiglenes hatályú elhelyezés miatt: 5.

Védelembe vettek megszűnése illetékváltozás miatt: 8 fő.

A települési önkormányzat jegyzője – kérelemre bármikor, hivatalból évente – felülvizsgálja a védelemben vétel indokoltságát. A védelemben vétel felülvizsgálata során a fentiekben felsorolt megszüntetési eseteket kivéve a védelemben vétel fennmaradt.

Összességében elmondható, hogy a védelemben vett kiskorúak száma a 2009-es évhez képest 14 fővel emelkedett.

2010. évben 31 (2009-ben 21) gyermek esetében nem került sor védelemben vételre, mert a gyermek veszélyeztetettsége nem állt fenn, vagy a hivatal felé jelzett probléma alapellátás keretében kezelhető volt.

#### **4.2. Családi pótlék természetbeni megállapítása**

A Gyvt. szabályozása szerint a települési önkormányzat jegyzője – a védelemben vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelemben vételének fennállása során - a családi pótlék gyermek után járó összegének 100%-a erejéig a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat legfeljebb hat hónap időtartamra, mely ismételten elrendelhető.

A gyermekjóléti szolgálat javaslatot tehet a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására pénzfelhasználási tervvel és eseti gondnok személyére vonatkozó javaslattal.

A családi pótléknak a gyermek szükségleteire történő felhasználás különösen: ruházat, tanszer, élelmiszer, tápszer, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, tanulóbérlet és a gyermek korának megfelelő készségfejlesztő eszközök.

2010-ben ilyen javaslat nem érkezett a gyermekjóléti szolgálat részéről, valamint hivatalból sem került ilyen irányú vizsgálat megindítása a szolgálat felé.

#### **4.3. Iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése**

2010. szeptember 1-jétől a Gyvt-be új szabályozás – az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése - került beiktatásra.

A szabályozás szerint a közoktatási intézmény igazgatója jelzi a védelemben vételi eljárás lefolytatására illetékes (a gyermek életvitelszerű tartózkodási helye szerinti) jegyzőnek, hogy a gyermek igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozásainak száma az adott tanévben elérte a tizet. A jegyző végzést hoz, amelyben tájékoztatja az iskoláztatási támogatás jogosultját arról, hogy az adott tanévben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás után elrendeli az iskoláztatási támogatás teljes összege folyósításának felfüggesztését, valamint a védelemben nem vett gyermek esetén a gyermek védelemben vételét. 2010. szeptember 1-től 2011. január 31-ig 36 esetben került sor a tájékoztató végzés meghozatalára.

A közoktatási intézmény igazgatója jelzi az illetékes jegyzőnek, ha a gyermek igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozásainak száma az adott tanévben elérte az ötvenet. A jelzéssel egyidejűleg megküldi a tankötelezettség nem teljesítésének okait és a tankötelezettség teljesítésének előmozdítására vonatkozó javaslatát tartalmazó írásbeli véleményét.

Az iskoláztatási támogatás felfüggesztése határozatlan időre szól, védelemben nem vett gyermek esetén el kell rendelni a védelemben vételét és ezzel egyidejűleg az iskoláztatási támogatás összegének az önkormányzat részére a Magyar Államkincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára történő utalásáról is rendelkezni kell. A rendszeres

gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő gyermek esetén az iskoláztatási támogatás összege a fent említett folyószámlán gyűlik addig, amíg a felülvizsgálat során vizsgált időszakban (3 tanítási hónaponként, a jogszabályban felsorolt egyéb esetekben, valamint tanév végén) a gyermeknek egyetlen igazolatlan mulasztása is van. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén a felfüggesztés időtartama alatt az iskoláztatási támogatás teljes összegét természetbeni formában kell – elkészített pénzfelhasználási terv alapján, esetei gondnok kirendelése mellett - a gyermek számára nyújtani.

Az iskoláztatási támogatásnak a gyermek szükségleteire történő felhasználás különösen: ruházat, tanszer, élelmiszer, tápszer, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, tanulóbérlet és a gyermek korának megfelelő készségfejlesztő eszközök.

A felfüggesztés megszüntetését követően a folyószámlán összegyűlt iskoláztatási támogatás teljes összegét – a felfüggesztés időtartamával megegyező számú hónapra elosztva – havi részletekben, természetbeni formában kell a gyermek számára nyújtani.

2010-ben jogerősen egy gyermeknek lett az iskoláztatási támogatás felfüggesztve, folyamatban lévő eljárás pedig 8 gyermek esetében volt. A közoktatási intézmény igazgatója 50 órás jelzést 16 tanuló esetében küldött meg, melyből 7 esetben lett az eljárás megszüntetve: nagykorúság okán (4 gyermeknek), utólagos igazolás okán (3 gyermeknek).

#### **4.4. Ideiglenes hatályú elhelyezés**

Sajnos egyre többször fordul elő, hogy a szülők közreműködése nem kielégítő a védelembé vétel során, ezért kerül sor súlyosabb gyermekvédelmi intézkedésre, így ideiglenes hatályú elhelyezésre, átmeneti nevelésbe vételre.

A törvény kimondja azt is, ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője a törvényben felsorolt személynél, nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban helyezi el.

2010. évben 4 családból 7 gyermek érdekében azonnali intézkedést kellett alkalmazni, mert a gyermek felügyelet nélkül maradt, vagy a gyermek testi, értelmi, erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyeztető környezeti magatartás miatt. Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek közül 3 fő gyermekotthonban, 1 fő külön élő másik szülőnél, míg 3 fő harmadik személynél került elhelyezésre.

A gyermekvédelemben dolgozók feladata a segítségnyújtás. A szülők feladata az, hogy e segítségnyújtás mellett teljesítsék kötelezettségeiket, működjenek együtt a gyermekjóléti szolgálattal, az egészségügyi és oktatási intézményekkel, a hatóságokkal, hogy csak végső esetben kerüljön sor a gyermekek családból történő kiemelésére.

#### **5. A gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatok**

A Városi Gyámhivatal szakmai irányítását és felügyeletét a Heves Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala látja el. A városi gyámhivatal illetékességi területét a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság

szervezéséről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet határozza meg, mely szerint Hatvan városon kívül még 7 település gyámhivatali feladatait látja el.

A városi gyámhivatal hatósági intézkedéseiről szóló tájékoztatót a jelen beszámoló 3. melléklete tartalmazza.

#### **6. A felügyeleti szervek részéről a gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai, megállapításai**

A Heves Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatal 2010. évben a jegyzői gyámhatóságnál nem történt ellenőrzés.

A Gyermekjóléti Szolgálatnál 2010. évben szakmai ellenőrzésre nem került sor.

Mindkét bölcsőde telephelyén 2010. évben szakmai ellenőrzést tartottak az Észak-magyarországi Regionális Módszertani Bölcsőde szakértői. Az ellenőrzés során hiányosságot nem tapasztaltak, az intézmény megfelelt az előírt követelményeknek.

#### **7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján**

Cél az együttműködés hatékonyságának további növelése, különös tekintettel a 2010. szeptember 1-jén hatályba lépett iskoláztatási támogatás felfüggesztésének eljárásával kapcsolatban.

#### **8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának és okainak bemutatása**

A Hatvan Városi Rendőrkapitányság 2011. február hónapban adott tájékoztatást a 2010. évben végzett munkájáról Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testületének. A beszámoló tartalmazza a rendőrség bűn- és balesetmegelőző munkáját. A bűnmegelőzési munkában az állampolgárok életkorára figyelemmel csoportosítva lettek a feladatok és megszervezésre került ezen tevékenység. Az időskorúak, az egyedülállók, a nők, a gyermek- és fiatalok, a hajléktalan, valamint a fogyatékossgal élő személyek a bűncselekmények elkövetése szempontjából potenciálisan veszélyeztetett csoportokat képeztek, ezért fokozott védelmükre több intézkedés történt.

Előadásokra és foglalkozásokra került sor az óvodákban, különböző szintű iskolákban, időseket gondozó intézményekben.

A bűnmegelőzési célok és figyelemfelhívások az illetékességi területen működő helyi televíziókban, a Dió Rádióban, valamint önkormányzati kiadványokban, a Heves Megyei Hírlapban és Hatvan és környéke kistérségi információs folyóiratában, a Zagyva-völgye című lapban történő megjelentetéssel teljesítésre kerültek.

A családon belüli erőszak és áldozatvédelem területein végzett prevenciós tevékenység keretében tájékoztató és jogpropaganda előadások megtartására került sor a társszervek

munkatársainak, pedagógusoknak, védőnőknek, a családsegítő szolgálat dolgozóinak. A gyermekvédelmi szervekkel, valamint a problémakörrel érintett civil szervezetekkel napi kapcsolatban voltak a rendőrhatalóság kollégái. Konkrét ügyekben részt vettek az esetmegbeszéléseken.

A rendőrség a kényszerintézkedések alkalmazása előtt minden esetben megvizsgálta a törvényi előírások meglétét, érvényesítve lettek a fiatalok gyanúsítottak jogai, védő kirendelése és a törvényes képviselő értesítése.

Gyermekek, fiatalok szabálysértők, bűnelkövetők esetében minden alkalommal a rendőrség a gyermekjóléti szolgálatot, valamint a települési önkormányzat jegyzőjét értesíti, aki a védelemben vételi eljárást lefolytatja.

Az esetek többségében lopás vétség, közlekedési szabálysértés, gyermek- és fiatalok által elkövetett bántalmazás, valamint kiskorú és társa sérelmére elkövetett zsarolás büntette miatt érkezett jelzés. A fiatalok esetében a szükséges jelzéseket szintén teljesíti a nyomozó hatóság. A rendőrség tájékoztatása alapján a fiatalok elkövetők esetében megjelenik a személy elleni erőszakos cselekmény is.

A Városi Baleset-megelőzési Bizottság az elkészített munkaprogramja szerint 2010-ben az általános iskolákban sikerült megoldani a rendszeres propaganda tevékenységet. A tanév kezdetén több alkalommal vettek részt a szülői értekezleteken, a diákok részére pedig osztályfőnöki órák keretében tartottak előadást és technikai bemutatót. Az ORFK megelőzési programja a 2009/2010-es tanévben is összefonódott az iskola rendőre programmal. Az elmúlt tanévben 8 általános iskolában több mint 400 gyermek lett oktatva a kerékpáros és gyalogos közlekedés szabályairól és jelentőségéről. Ehhez a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság támogatásával kiosztásra került a szükséges promóciós anyag.

## **9. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése**

Hatvan városban három civil szervezet vesz részt a szolgáltatások ellátásában. A Polgárőrség a Rendőrkapitánysággal együtt a bűnmegelőzésben, a szabadidős programok biztosításában, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum a drogprevencióban, valamint a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület Áldozatvédelmi Irodája pedig a bűncselekmények áldozatainak nyújt segítséget.

Ezen szervezetek a jelzőrendszerben is működnek, a látókörukbe került problémát az alapellátást ellátó gyermekjóléti szolgálat és a gyámhatóságok felé jelzik.

H a t v a n , 2011. április 19.

dr. Szikszai Márta  
Jegyző



# BESZÁMOLÓ

**SZIVÁRVÁNY SZOCIÁLIS, GYERMEKJÓLÉTI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI  
INTÉZMÉNY**



**GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁST NYÚJTÓ SZERVEZETI EGYSÉGEINEK  
2010. ÉVI MUNKÁJÁRÓL.**

*a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló  
1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján*

## BEVEZETÉS

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a helyi önkormányzatoknak minden évben átfogó értékelést kell készíteniük a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról.

Hatvan városban a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások közül a **gyermekjóléti szolgáltatás** és a **bölcsődei ellátás** a Szivárvány Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Intézmény gyermekjóléti alapfeladatai közé tartozik.

A gyermekjóléti szolgáltatást az intézmény **Módszertani Gyermekjóléti Szolgálat**a, a bölcsődei ellátást az intézmény két telephelyén működő **Bölcsődéje** biztosítja az igénybevevők részére.

Az alábbiakban a Módszertani Gyermekjóléti Szolgálat és a Bölcsőde 2010. évi munkájáról számolunk be a jogszabályi előírásoknak megfelelő tartalommal.

### 1. Hatvan város demográfiai mutatói:

Korcsoport	Fiú	Lány	Összesen
0 – 3	431	398	829
4 – 6	300	255	555
7 – 14	839	783	1622
15 – 18	499	499	998
<b>0 – 18 összesen</b>	<b>2069</b>	<b>1935</b>	<b>4004</b>

*Az adatokat a Polgármesteri Hivatal Gyámügyi előadója bocsátotta rendelkezésünkre.*

### 2. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló jogszabály a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítására többféle módozatot is megjelöl.

A lehetséges szerveződési formák körül városunkban az ellátást, közös igazgatású, többcélú intézményben, önálló szakmai és szervezeti egységként működtetett gyermekjóléti szolgálat biztosítja.

Gyermekjóléti Szolgálatunk 1997-től működik. Az **alapellátás** mellett 2000-től az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának kijelölése alapján, **módszertani feladatokat** is ellát Heves megyében.

A módszertani kijelölés 2012. december 31-ig érvényes.

2010-ben a Szolgálat alapellátásra vonatkozó működési területe: Hatvan mellett, Boldog, Csány, Kerekharaszt és Nagykökényes településekre terjedt ki.

Jelen beszámolónk csak a Hatvanban végzett gyermekvédelmi munkánkat mutatja be, de a Szolgálat által ellátott másik négy település vezetői részére is elkészítettük a 2010. évi beszámolókat, amelyek segítségével áttekinthetők a településeiken élő gyermekek helyzetét.

#### **A feladatellátás személyi feltételei:**

2010-ben a Gyermekjóléti Szolgálatnál 9 fő főállású és 3 fő egyéb jogviszonyú kolléga dolgozott, az alábbi munkakörök és végzettségek szerint:

<b>Munkakör</b>	<b>Létszám</b>	<b>Képesítés</b>
szolgálatvezető	1 fő	szakvizsgázott szociális munkás
családgondozók	6 fő (ebből 2 fő kistérségi feladatokat lát el)	szociálpedagógus (3fő) szociális munkás (2fő) óvodapedagógus (1fő)
módszertani tanácsadó	1 fő	szakvizsgázott szociális munkás
családgondozó asszisztens	1 fő	gyermek és ifjúságvédelmi ügyintéző
jogi tanácsadó	1 fő (heti 10 órában)	jogi végzettség
pszichológus	1 fő (heti 20 órában)	orvos, pszichoterapeuta
fejlesztő pedagógus	1 fő (heti 20 órában)	fejlesztő pedagógus

### **3. A szolgáltatás működésének tapasztalatai**

#### **3.1. Alapellátás**

Az 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény a gyermekjóléti szolgálatok alapellátási feladatait négy nagy területre osztja föl.

A szolgálat tevékenységét ennek megfelelően ismertetjük:

- **A gyermekek családban történő nevelése érdekében:**

A feladatellátás fontos része, hogy az ügyfeleket **tájékoztatassuk** mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek a gyermek(ek) egészséges fejlődésére hatnak.

Szakembereink egész évben segítették a hozzájuk fordulókat tájékoztatással, szociális, mentálhigiénés és gyermeknevelési tanácsokkal, vagy az ezekhez való hozzájutás lehetőségének biztosításával. Számos esetben kértek családgondozóink segítséget a Szivárvány társadalombiztosítási ügyintézőjétől vagy a Magyar Államkincstár Családtámogatási és Szociális Ellátási Irodájának munkatársaitól.

Az új jogszabályi előírásoknak megfelelően gyakran előfordult, hogy közreműködni kellett hatósági bizonyítványok beszerzésében a családok számára.

Ugyancsak a gyermekek családban történő nevelése érdekében végzett tevékenységeink közé tartozik a gyermekek megfelelő táplálkozásának segítése. Ennek érdekében 2010-ben is közreműködtünk a gyermekek **nyári étkeztetési** programjának megszervezésében és lebonyolításában. 2010. május 21-ig felmértük az igényeket és címlistát küldtünk az Önkormányzatnak. Ebben az évben 53 család 70 gyermekének javasoltuk a napi egyszeri főtt étel biztosítását június 16. és augusztus 31. között. A szülők nagyon örültek a lehetőségnek, több gyermek az előző évben is részesült ebben az ingyenes ellátásban.

A jogszabály külön nevesíti a **szociális válsághelyzetben lévő várandós anya** fokozott támogatását. 2010-ben egy, nehéz helyzetben lévő anyát gondoztak munkatársaink.

A családban történő nevelés érdekében komoly **prevenációs tevékenységet** is végez Szolgálatunk. A szabadidő hasznos és helyes eltöltésére irányuló programjaink ebben az évben is közkedveltek voltak nem csak a gyermekek, de a szülők körében is.

A **jászberényi nyári strandkiránduláson** összesen 47 fő élvezhette a strandolás örömeit. A programot szponzorok bevonásával, sikerült teljesen ingyenesen biztosítanunk a résztvevő családok, gyermekek számára.

Augusztusban egy **közös születésnap** **zsúrra** invitáltuk Gyermekjóléti Szolgálatunk gyermekügyfeleit és az érdeklődő szülőket. 45 gyermek és 6 szülő látogatott el a rendezvényre. Ugyancsak külső erőforrás felhasználásával és bevonásával: ebédet, ajándékokat, süteményt és üdítőt tudtunk biztosítani vendégeinknek. A hangulatot játékos vetélkedők majd élőzenés tánc tette felejthetetlenné.

**Nyárbúcsúztató bográcsozás.** Minden évben legalább egy alkalomra megszervezzük a hozzánk tartozó településeken élő gyermekek találkozóját. 2010-ben erre Kerekharaszton került sor. 18 gyermek vett részt a programon, ahol a közös játék, beszélgetés, gulyásfőzés mellett, látogatást tettünk a NOVOCOOP Műanyagfeldolgozó üzemben is.

Az idén is nagy sikere volt a Városi Könyvtár aulájában megrendezésre kerülő **családi karácsonyunknak**. A LEONI támogatásának köszönhetően, a Belvárosi Római Katolikus Egyházközség hivatalos csoportjának színvonalas karácsonyi műsora mellé ajándékokra is futotta. 57 gyermeknek tudtunk életkorának, egyéniségének megfelelő ajándékokkal kedveskedni és természetesen nem maradt el a szokásos vendéglátás (finom, illatos tea, karácsonyi sütemények, szaloncukor, gyümölcsök kínálása) sem.

- **Tevékenységek a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:**

Ezen tevékenységek sorában a legfontosabb a **jelző – észlelő rendszer működtetése**. Szolgálatunk és a jogszabály által nevesített jelzőrendszeri tagok közötti kapcsolatot **szakmai találkozók**on és **személyes megkeresések** alkalmával igyekszünk még jobban elmélyíteni.

A közös munka jó színvonalú, a jelzések – visszajelzések megfelelően működnek, a szakemberek azon vannak, hogy szakmai kompetenciájuk minden lehetőségét kihasználva segítség egymás munkáját. A jelzőrendszer tagjaitól 2010-ben összesen **190 jelzés** érkezett, megoszlását a 2. sz. *mellékelt* tartalmazza.

Gyermekeink veszélyeztetettségének megelőzését szolgálja a **Városi Gyermekvédelmi Konferencia** is, ahol a gyermekvédelemben dolgozó szakemberek közösen tekintik át a településen élő gyermekek helyzetét. A helyzetértékelést célkitűzések (esetleg ajánlások megfogalmazása) is követ.

2010-ben X. alkalommal került sor erre a szakmai tanácskozásra. A fő téma a *család funkciói és működési zavarai* voltak. A közös gondolkodást több neves, a témában jártas helyi és országos szakember vitaindító előadása vezette be.

- **A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében:**

Szolgálatunk felé történő jelzés, a kapcsolatfelvétel, az esetek túlnyomó részében a jelzőrendszer tagjaitól indul. Egy-egy szórványos példa akad arra, hogy a fiatalok önként jönne segítséget kérni.

A jelzést követően családgondozóink 3 napon belül fölkeresik az érintett családot, majd ezt követően írásban jeleznek vissza a jelzést tevőnek a tapasztalatról és a további ellátásról. A több területen dolgozó szakemberek egy-egy veszélyeztetett helyzetű gyermek (család) problémájának megoldása érdekében **esetkonferenciák** tartásával keresik a legjobb és leghatékonyabb megoldásokat.

**2010-ben 9 alkalommal került sor esetkonferencia megtartására.**

A Szolgálatunk családgondozói a családban fennálló veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében folyamatos **családgondozást** végeznek. Elkészítik a családtagokkal közösen a **gondozási – nevelési tervet**, amelyben meghatározzák az elérendő célokat és az ahhoz szükséges teendőket.

- **A családjából kiemelt gyermek visszahelyezhetősége érdekében:**

A visszahelyezhetőség érdekében a családgondozó rendszeres kapcsolatot tart a családdal és a gyermekkel. A szakszolgálat a gyermek érdekeit figyelembe véve igyekszik a megyén belül elhelyezni a családjából kiemelt gyermeket. A család és a gyermek időszakos kapcsolattartásának segítése Szolgálatunk fontos feladata. A visszahelyezhetőség érdekében a családtagokkal közösen gondozási-nevelési tervet készítünk. Sajnos az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy a szakellátásból történő hazagondozás a szülők együttműködésének hiányában nem működik megfelelően.

## A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége a számok tükrében:

- A Szolgálat 2010. évi gondozási tevékenységét tartalmazó adatok:

Sor-szám	Gondozási típus		Alapellátásban történő gondozás	Védelembe vétel	Átmeneti nevelt	Utógondozás, szakellátásból kikerült gyerekeknél	Összesen a-d oszlopok
	Nem és kor		gyerekek száma				
			a	b	c	d	e
01	Fiú	0-2 éves	6	1	-	-	7
02		3-5 éves	12	1	3	-	16
03		6-13 éves	38	1	3	-	42
04		14-17 éves	49	8	4	-	61
05	Együtt (01-03. sorok)		105	11	10	-	126
06	Lány	0-2 éves	8	-	-	-	8
07		3-5 éves	14	1	-	-	15
07		6-13 éves	26	8	1	-	35
09		14-17 éves	33	-	3	-	36
10	Együtt (06-09 sorok)		81	9	4	-	94
11	Összesen (05+10 sorok)		186	20	14	-	220
12	Családok száma			-	-	-	140

*Összehasonlításként a 2009. évi adatok: alapellátásban történő gondozás: 172 fő, védelembe vétel: 22 fő, átmeneti nevelt: 23 fő, utógondozás, szakellátásból kikerült: 4 fő. Összesen: 198 fő / 118 család.*

- A Szolgálat 2010. évi forgalmi adatai:

Forgalom összesítése	
Családgondozók esetszáma Hatvan	2.920
Kistérségi családgondozók esetszáma	1.159
Jelzések dosszié nélkül	63
Csoportforgalmi napló	246
Módszertani forgalmi napló	495
Jogász	119
Pszichológus	112
Fejlesztőpedagógus	91
<b>Összesen:</b>	<b>5.205</b>

- **Adatok veszélyeztetett helyzetű gyermekekről:**

⇒ Az év során nyilvántartott gyermekek száma: 220 gy. (140 család)

Ebből újonnan nyilvántartásba vett: 80 gy. ( 49 család)

Az év során nyilvántartásból kikerült: 71 gy. ( 54 család)

2010. december 31-én nyilvántartott gy. száma: 149 gy. ( 94 család)

⇒ A veszélyeztető tényezők megoszlása:

(2010. december 31-i állapot alapján)

anyagi: 36 gy. 22 cs.

egészségügyi: 3 gy. 3 cs.

környezeti: 60 gy. 34 cs.

magatartási: 50 gy. 35 cs.

Összesen: 149 gy. 94 cs.

*A fenti fő okokon belül:*

alkoholizmus miatt: 2 gy. 1 cs.

fizikai elhanyagolás: 8 gy. 3 cs.

lelki elhanyagolás: 5 gy. 2 cs.

rossz lakáskörülmények: 11 gy. 6 cs.

bántalmazás (érzelmi): 3 gy. 1 cs.

⇒ Védelembe vett gyermekek száma: 20 gy.

⇒ Átmeneti nevelésbe vett gyermekek száma: 14 gy.

⇒ Magántanulók száma: 21 fő (6 fővel több, mint 2009-ben volt)

- **A gyermekjóléti szolgáltatás keretében nyújtott szaktanácsadások tapasztalatai:**

A családgondozók munkájának hatékonyságát jogi-, pszichológiai és fejlesztőpedagógiai szakemberek segítik. Az alábbiakban foglaljuk össze az általuk nyújtott szolgáltatások jellemzőit:

- Jogász szolgáltatása évek óta nagyon népszerű, a Szolgálat ügyfelei szívesen keresik meg a szakembert jogi problémákkal.

A *családjog* területén elsősorban a házassággal, gyermekelhelyezéssel kapcsolatos ügyek, a *munkajog* területén a munkavállalók jogait érintő kérdések, az *öröklési jog* területén pedig a törvényes öröklés, hagyatéki eljárás, végrendelet készítés szabályai álltak az érdeklődés középpontjában.

**2010-ben a jogi tanácsadást 76 fő összesen 119 alkalommal vette igénybe.**

- A pszichológus szolgáltatása egyre szélesebb körűvé válik. Sok esetben gondozási – nevelési terv részeként is javasolják a családgondozók az igénybevételt a gyermek vagy a család számára.

Az év során a családgondozók folyamatosan konzultáltak a pszichológus szakemberrel a családok problémáinak megoldásáról. Több esetben került sor családgondozó és pszichológus közös családlátogatására is.

**2010-ben 41 gyermekre terjedt ki a szolgáltatás összesen 112 alkalommal.**

Leggyakrabban magatartászavar, iskolai beilleszkedési nehézségek vagy családi konfliktusok álltak a problémák hátterében.

- Fejlesztő pedagógusunk év közben a Kodály Zoltán tagiskola fejlesztő termében fogadta a gyermekeket. A nyári szünetben tevékenysége a pótvizsgára való felkészítést szolgálja.

Általános probléma a gyermekek gyenge olvasási, írási, helyesírási teljesítése. Alsó tagozatban jellemző a betűtévesztés, a nagyobbaknál a szorzó és bennfoglaló táblák megtanulása okozott ebben az évben is gondot.

**2010-ben 35 gyermekkel összesen 91 alkalommal foglalkozott szakemberünk.**

### 3.2. Módszertani feladatellátás rövid értékelése.

Mint beszámolónkban már említettük, Szolgálatunk az alapellátási feladatai mellett, módszertani feladatokat is ellát Heves megye területén.

A módszertani tevékenység összetevői:

- szakmai tanácsadás
- információ és szakmai anyagok továbbítása
- személyes konzultációs lehetőség biztosítása
- módszertani anyagok készítése, véleményezése
- segítő, tájékoztató látogatások
- kapcsolattartás, információközlés a terület és a szakmai szervezetek között
- szakmai ellenőrzések
- továbbképzések, szakmai konzultációk szervezése

2010-ben módszertani munkánk 10 éves évfordulójához érkeztünk. Az évforduló tiszteletére „Láncszem” című módszertani újságunk 47 oldalas reprezentatív, gyermekrajzokkal és fényképekkel illusztrált ünnepi számát készítettük el. Az újság központi témája a **bűnmegelőzés** volt.

Egy évben két alkalommal jelentettük meg a Láncszem-et, a második számban a család működési zavaraival foglalkoztunk. 100 példányban készül és a megyében dolgozó gyermekjóléti kollégák részére ingyen biztosítjuk.

Ebben az évben nagyon megnőtt a *kötelező ellenőrzések* száma, amelyet a Megyei Szociális és Gyámhivatal kijelölése alapján módszertani szaktanácsadó kollégánk végez. **2010-ben 34 település ellenőrzését folytatta le és készítette el az erről való jegyzőkönyveket.**

2010-ben került sor az információs adatbázis frissítése is, amelyet kérdőívek segítségével újítottuk föl.

Fórumtalálkozót két alkalommal két helyszínen szerveztünk, Egerben és Gyöngyösön. Mind a két alkalommal az alap- és a szakellátás együttműködésének módozatait jártuk körbe.



Szupervíziós lehetőséget biztosítottunk a megyében dolgozó családgondozók részére, de sajnálattal vettük tudomásul, hogy a hatvani kollégákon kívül más települések szakemberei nem éltek a lehetőséggel.

**Módszertani feladatellátásunk 2010. évi forgalmi adatai:**

➤ szakmai tanácsadás:	29 alkalom
➤ telefonos konzultáció:	147 alkalom
➤ személyes találkozás:	215 fő
➤ információ továbbítás:	180 eset
➤ konzultáció szervezés:	183 alkalom
➤ szupervízió, esetmegbeszélés:	99 fő
➤ gyermekjóléti szolgáltatások szakmai ellenőrzése:	34 település

**4. A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, az ellátás igénybevétele és az ezzel összefüggő tapasztalatok.**

A 0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását intézményünk két telephelyen (Hajós Alfréd úton és Mohács úton) működő Bölcsődéje biztosítja a rászorulóknak részére. A 2009. évi 10 férőhely bővítést követően 2010-ben egy jogszabályi változás miatt növekedett a csoportban ellátható gyermekek létszáma. Ez a férőhely növekedés dolgozói létszám növekedéssel nem járt. 2010-ben a két telephelyen összesen **94 férőhely (70+24)** állt rendelkezésre.

• **A feladatellátást végző szakemberek száma:**

1 fő bölcsődevezető  
1 fő ételmezésvezető/adminisztrátor  
11 fő kisgyermekgondozó  
3 fő technikai dolgozó  
2,5 fő konyhai dolgozó  
1 fő vezető gondozónő (Újhatvan)  
4 fő kisgyermekgondozó  
2 fő technikai dolgozó (+ konyhai feladatok is)

- **A bölcsőde tárgyi feltételeiben** ebben az évben is történtek kedvező változások. Az első félévben az ellátható gyermekek létszámának megfelelő eszközök beszerzése történt (bútorok, fektetők, konyhai és tálaló edényzet, textíliák, játékok).

A Mohács úti telephelyen felújítási munkálatok zajlottak (kőlapozás, meszelés, vizes blokkok felújítása, előtető cseréje).

A Hajós Alfréd úton két udvari fa játszóház cseréje valósult meg, a konyhára pedig új korszerű tűzhely került.

- **A bölcsődei ellátás forgalmi adatai:**

<b>Férőhelyek száma</b>	<b>94</b>
Lehetséges gondozási napok száma (94x221)	20.774
Teljesített gondozási napok száma	13.022
Normatíva szerinti ellátotti létszám (13.022: 251=51,9)	52
Nyitvatartási napok száma	221
<b>Bölcsődét igénybe vevők száma 2010. évben</b>	<b>159</b>
Csoportok száma	<b>7</b>
Ellátotti létszám <i>május 31-i állapot szerint</i>	88
Életkori bontás: 12-17 hó	2
18-23 hó	3
24-29 hó	18
30-35 hó	27
36 hónaposnál idősebb	38
<b>Kedvezményben részesülők</b>	
50 %-os térítési díj kedvezményben részesülők	(917) 4 fő
100 %-os térítési díj kedvezményben részesülők (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményi jogosultság miatt)	(2359) 9 fő

- Az alapellátáson kívül 2010-ben is **különféle szolgáltatásokkal** segítette a Bölcsőde a 0-3 éves korú gyermekeket nevelő családokat.

**Az alábbi táblázat az egyéb szolgáltatásaink igénybevételi adatait tartalmazza:**

<b>Szolgáltatási forma</b>	<b>Igénybevevők szám fő</b>
Játszóház	449
Időszakos gyermekfelügyelet	24
„Mocorgó” (játékos torna)	13
„Alkoss velünk” (kézműves foglalkozás)	48
<b>Összesen</b>	<b>534</b>

2010-ben egy speciális segítő tevékenységet is végeztünk a Bölcsőde szervezeti keretein belül. A városban élő, hármaskoriakat nevelő család számára Önkormányzatunk egy fő segítőit biztosított a gyermekek körüli napi teendőik ellátásához. A kolléganő tevékenységét Bölcsődei háttérrel, a szakemberek irányításai alapján látta el március 1. és december 31. között.

- **Bölcsődei programok, rendezvények:**

A bölcsődébe járó gyermekeknek és szüleiknek minden évben igyekszünk változatos programokat szervezni. ( Az itt készült fotókat a 3. sz. *melléklet* tartalmazza.)

⇒ A februári – szülők számára szervezett – **nyílt napot a farsanghoz** kapcsoltuk.

A jelmezes délelőtti nagy sikert aratott a jelenlévő szülők és családtagok körében.

⇒ A **Gyermeknapon** a különböző csoportokban más és más tevékenységekben vehettek részt a gyermekek és a szülők. Volt arcfestés, mozgásfejlesztő eszközök kipróbálása és a manuális foglalkozások is nagyon népszerűek voltak.

A programot az 5. sz. Általános Iskola diákjainak műsora tette igazán teljessé.

⇒ Augusztusban **Bölcsődekóstolga**tó állt rendelkezésre a bölcsődébe újonnan érkező gyermekek és szüleik részére.

⇒ Ebben az évben először a **Mikulás** is személyesen látogatott el a csoportokhoz.

⇒ **Karácsonyi teadélután** során a közös karácsonyfa alatti játékok, mézeskalács, tea, karácsonyi mondókák és énekek varázsoltak meghitt karácsonyi hangulatot kicsiknek és szüleiknek egyaránt.

2010-ben első ízben került sor a **Bölcsődék napja** megünneplésére. Nagy öröm volt számunkra, hogy ebből az alkalomból Budapesten **miniszeri dicsérő oklevelet** vehetett át bölcsődevezetőnk, Farkasné Farkas Aranka.

A helyi rendezvényünket szerettük volna arra is fölhasználni, hogy az ünnepség mellett bemutassuk a bölcsődei tevékenység sokrétűségét az érdeklődőknek.

Ebben az évben is végeztünk elégedettség vizsgálatot a szülők körében. A felmérés eredményeit a 4. sz. *melléklet* tartalmazza.

## 5. Gyermekek átmeneti elhelyezésének biztosítása, igénybevétele, tapasztalatai.

A gyermekek átmeneti gondozásának formái közül Városunkban a **helyettes szülői ellátást** egy fő helyettes szülő két férőhelyen biztosítja. A helyettes szülő munkáját a Gyermekegészségügyi Szolgálat családgondozói segítik. 2010-ben 1 gyermek 30 napig volt a helyettes szülő ellátásában, majd nagykorúvá válása miatt került ki onnan.

Szintén az átmeneti elhelyezést hivatott szolgálni Városunk a Megyei Önkormányzattal kötött ellátási szerződése, **családok átmeneti szállására** egy család elhelyezésére. 2010-ben ennek igénybevételére szerencsére nem volt szükség.

## 6. A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések.

- Gyermekjóléti Szolgálatunknál 2010-ben szakmai ellenőrzésre nem került sor.
- Bölcsődénk mindkét telephelyén 2010. június 22-én szakmai ellenőrzést tartottak az Észak-Magyarországi Regionális Módszertani Bölcsőde szakértői.

A **Mohács úton** az ellenőrzés a bölcsődében folyó gondozó – nevelő munka és a gyermekek játéktevékenységének megfigyelésére és értékelésére terjedt ki.

*Az ellenőrzés rövid összefoglalása: „a gondozónők részéről tudatosan épült fel, a gyermekek részéről önként szerveződött a megfigyelt kötetlen tevékenység”.*

A **Hajós Alfréd úton** a módszertani munkatársak látogatásának célja a tárgyi feltételekben bekövetkezett változások ellenőrzése, a gyermekek szobai játéktevékenységének és a játékon kívüli egyéb kötetlen tevékenység megfigyelése volt.

*Az ellenőrzés megállapítása: „a színvonalas gondozó – nevelő munka nyugodt, vidám és kiegyensúlyozott légkörben zajlott. A tárgyi feltételek biztosításán túl a megfelelően alkalmazott pedagógiai eszközök (pl. dicséret, szabályismertetés, ismétlés), a gondozónő kommunikációja, odafigyelése a csoport történéseire való maximális érzelmi ráhangolódása a gyermekek számára optimális keretet nyújtottak a különféle játék és játékon kívüli tevékenységek kezdeményezéséhez és gyakorlásához”.*

## 7. A jövőre vonatkozó javaslatok, célok.

- A gyermekjóléti szolgáltatás küszöbönálló gyökeres átalakítása és az egyelőre ismeretlen tartalmú szolgáltatási törvény megjelenése előtt (nyár végére várható a megjelenése) igencsak nehéz a jövőre vonatkozó javaslatokat tenni.
- Mindennapi munkánk során egyre nagyobb igény mutatkozik a pár évig pályázati támogatásból működtetett **kapcsolatügyi szolgáltatás** iránt.
- Átgondolást igényel az iskolai hiányzások kezelési módja is, hiszen a jelenleg érvényben lévő eljárásrend olyan szinten terheli meg a szolgálatot, hogy másra már nem is marad szabad kapacitás.
- A bölcsődei ellátás országos szintű fejlesztését itt helyben is érdemes kihasználni. A bölcsődei férőhely bővítésével kapcsolatban már eddig is több egyeztetés történt.

## 8. A bűnmegelőzési program főbb pontjai.

Korábban – még létezett – munkatársaink részt vettek a Bűnmegelőzési- és Áldozatvédelmi Bizottság munkájában. Ma a gyermekvédelem bűnmegelőzési feladatai a Hatvan Városi Rendőrkapitánysággal való szoros együttműködést jelentik.

A Rendőrségtől érkező jelzések kisebb százaléka a gyermekek sérelmére elkövetett bántalmazás. Sajnálatos viszont, hogy magas a gyermekek által elkövetett szabálysértések miatti jelzések aránya.

## 9. Civil szervezetekkel való együttműködés

Intézményünk a humán tevékenységet végző civil szervezetekkel a jelzőrendszer tagjaiként „hivatalból” találkozik (pl. Vöröskereszt, Egyházak, Polgárőrség).

A Máltai Szeret Szolgálat és a Vöröskereszt az általunk gondozott családok részére, évente több alkalommal is biztosít élelmiszer-, ruha-, és egyéb adományokat.

Néhány éve jelent meg településünkön az Aszódi székhelyű **Nyitott Ház Alapítvány**, akikkel együttműködési megállapodást kötött Gyermekjóléti Szolgálatunk. Az Alapítvány hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, családi problémáinak kezelését vállalta föl, segítve ezzel a gyermekvédelmi ellátást.

A **Szülők a Bölcsődés Gyermekekért Közhasznú Alapítvány** ebben az évben is támogatta a Bölcsődében folyó szakmai munkát. Tárgyi eszközök beszerzésére és programok színvonalasabb lebonyolítására 2010-ben 347 eFt-ot kaptunk az Alapítványtól.

Jelen Beszámoló Kelemen Józsefné Módszertani Gyermekjóléti Szolgálat vezetője és Farkasné Farkas Aranka bölcsődevezető 2010. évi szakmai beszámolójának felhasználásával készült.

Bízunk abban, hogy a Beszámoló szerkezete megfelel az elvártaknak és a benne található adatok, információk egységes szerkezetbe illeszthetők más gyermekvédelmi szervezetek beszámolóival.

Hatvan, 2011. április 04.

Tisztelettel:

Zsitvay Katalin  
intézményvezető

**Képek a Gyermekjóléti Szolgálat programjairól**



**Jászberényi strandkirándulás**



**Születésnap zsúr**



**Családi karácsony**



**Nyárbúcsúztató**

## A jelzőrendszer tagjaitól 2010-ben beérkezett jelzések megoszlása:

<i>Jelző intézmény, személy</i>	<i>Hatvan</i>
általános iskola	47
szülő, családtag	27
középiskola	31
más település gyámhivatala	3
védőnők	12
Hatvani Városgazdálkodási Zrt.	-
hatvani gyámhatóság	9
házi gyermekorvos	5
más település gyermekjóléti szolgálata	10
hatvani rendőrség	2
hatvani rendőrségtől jegyzőn keresztül	11
Nevelési Tanácsadó	1
óvoda	7
Családi Tanácsadó Szolgálat	-
anonim	2
jegyző	1
gyámhivatal	-
más település rendőrsége/ kistérség	2
bölcsőde	4
kórház	1
más település általános iskolája	4
családok átmeneti otthona	1
BV intézet	4
más település középiskolája	6
Pártfogó felügyelő	-
magánszemély	-
<i>összesen</i>	<i>190</i>